Гимназијалац

ШКОЛСКА 2025/26 БР. 3

Садржај

3.....Даница Марјановић
4,5.....Знаменитости светске баштине у Мађарској
6.....Такмичење у рецитовању “Атила Јожеф”
7.....Полагање писменог дела матура
8,9.....Опраштање матураната
10,11..... Успеси наших ученика
12..... Међународно такмичење “Немањићи”
13.....Табанско вече
14.....Дигитална недеља
15.....Друштвено користан рад

Реч уредника

Драги ученици, професори и сви наши читаоци,
Са великим задовољством вам представљамо нови број Гимназијалца! Ове новине покренуте су са једним циљем – да се истакне труд, рад и успех наших ученика, као и да вас мотивише да наставите да дајете све од себе. У овом издању пронаћи ћете приче о сјајним достигнућима наших ученика, занимљиве интервјуе и извештаје о важним школским догађајима. Верујемо да свако од вас има таленат и страст који заслужују да буду препознати и похваљени. Кроз Гимназијалац желимо да покажемо да је сваки труд вредан. Надамо се да ћете уживати у читању и да ће вас наше приче подстаћи, а ми ћемо бити ту да забележимо сваки ваш успех!
Ваше уреднице,
Лена Здравковић и Искра Радуловић

„Гимназијалац” лист ђака Српске гимназије „Никола Тесла” у Будимпешти, школска година 2025/2026, број 3.
За издавача: директорка Весна Рац Петин Вејмола
Одговорни професор: Драгомир Дујмов
Уреднице: Лена Здравковић, Искра Радуловић
Технички уредник: Зоран Меселџија
Лектура: Драгана Меселџија
Фотографије: Владимир Марковић
Редакција: Петра Вјештица, Георгије Ковачевић, Нина Суботић, Даница Шањић, Маша Јовичић
Издавање је помогла Влада Мађарске

BETHLEN GÁBOR Alapkezelő Zrt.
KÉSZÜLT MAGYARORSZÁG KORMÁNYÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL 2026.

Даница Марјановић

Ученица 9. разреда Српске гимназије „Никола Тесла“ Даница Марјановић остварила је запажен успех на Ђачкој олимпијади у тенису. Такмичење је одржано 28. и 29. априла на тениским теренима „Епитек“ на Неплигету у Будимпешти. Даница се такмичила у VI узрасној групи, у „А“ категорији, међу осам учесника. Током турнира показала је одличну игру, борбеност и спортски дух, освојивши друго место и пласман на државно финале.

Финале ће бити одржано у јуну у Балатонбоглару. Даница се тенисом активно бави и тренира такмичарски тенис, учествујући на различитим турнирима и усавршавајући своје вештине. Овај резултат представља велики успех како за њу, тако и за Српску гимназију „Никола Тесла“, коју је поносно представљала. Њена посвећеност, труд и љубав према спорту представљају пример упорности и залагања. Овај успех је подстицај за даље напредовање и остваривање нових спортских циљева.

Искра Радуловић 10.ц

Знаменитости светске баштине у Мађарској

Када путујемо и обилазимо историјска места, схватамо да то нису само старе грађевине, то су сведоци прошлости. Управо таква места штити УНЕСКО који широм света препознаје локалитете од посебне културе и важности. Србија се поноси бројним локалитетима на УНЕСКО листи. Међу њима су манастир Студеница, Стари Рас и Сопоћани, Високи Дечани и многи други. Мађарска такође важи за државу са доста локалитета који су на листи светске баштине. Неки од њих су пећински систем Агтелек, Национални парк „Хортобађ", село Холоке, Токај и католички манастир у Панонхалми који су ученици 11. а, б и ц разреда имали прилику да посете. Манастир се налази у западном делу Мађарске и један је од најстаријих хришћанских манастира у средњој Европи. Основан је 996. године по наредби мађарског кнеза Гезе, који је позвао монахе бенедиктинског реда да шире хришћанство.

Бенедиктински ред основан је у 6. веку. Манастир је постао важан и у време владавине Светог Иштвана I, првог краља Мађарске, када је имао значајну улогу у ширењу хришћанства. Монаси су преписивали књиге и чували вредне рукописе. Црква у манастиру грађена је и обнављана кроз векове. Сматра се да су грчки монаси подигли доњи део цркве, што показује рани утицај источног хришћанства, док су касније додати елементи романике и готике. Један део чини библиотека са 400.000 књига и представља једну од најпознатијих библиотека бенедиктинског реда. Све те занимљиве податке о предивној знаменитости ученици су слушали преко аудио-водича на ком је постојала и опција слушања на мађарском, приликом које су ученици могли да усавршавају језик. Након обиласка унутрашњег дела Базилике ученици су имали прилику да уживају у предивном пејзажу због узвишења на ком се налази. Иако је било хладно, зубати сунчеви зраци и искуство које су ученици доживели учинили су тренутак још лепшим. Након обиласка и фотографисања целе групе, ђаци су искористили последње моменте и прошетали баштом и вртом који чине природну компоненту светске баштине. Ово путовање нас је научило колико су култура, историја и религија повезани свуда и управо таква места штити УНЕСКО. Ово је путовање које ћемо дефинитивно дуго памтити.

Петра Вјештица 11.б

Такмичење у рецитовању „Атила Јожеф"

Дана 14. маја одржано је такмичењуе у рецитовању „Атила Јожеф", у Српској гимназији „Никола Тесла" у Будимпешти. Такмичење је окупило бројне ученике који су се надметали у двије категорије - на матерњем и на страном језику. Било ми је велико задовољство што сам имао прилику да будем дио овог догађаја и да чујем многе квалитетне и надахнуте рецитације. Сви такмичари били су одлично припремљени, а атмосфера је била пријатна и подстицајна. Посебно ми је драго што сам у категорији страног језика освојио друго мјесто, што ми представља лијепо признање за уложени труд и рад. У категорији матерњег језика прво мјесто освојила је Ања Лукић, друго Ивана Станковић, а треће Дуња Адамовић. Посебне награде добили су Урош Вислављски и Борис Сударевић. У категорији страног језика прво мјесто подијелиле су Сања Чоловић и Ивона Стоковић, док је треће мјесто припало Клари Цветковић. Посебну награду добила је Анђелија Миловановић. Ово такмичење било је драгоцјено искуство које ми је омогућило да покажем своје рецитаторске способности, али и да уживам у поезији заједно са осталим учесницима. Честитам свим награђеним ученицима и захваљујем се наставницима који су нас припремали, као и члановима жирија на њиховом труду и посвећености.

Георгије Ковачевић 10.ц

Писмени део матура

Овај пут као и прошле школске године писмени део матурских испита средњег степена није почео са српским језиком и књижевношћу. Матурски испити су почели 4. маја са полагањем из мађарског језика и књижевности, односно мађарског као страног језика. У Српској гимназији „Никола Тесла" у Будимпешти овај пут је регистровано деведесет и два ученика који су се пријавили за полагање најважнијег испита током средњошколског школовања. После мађарског језика и књижевности, те мађарског као страног језика, уследила је математика, историја, енглески језик, српски језик и књижевност, биологија и информатика. Писмени део матурског испита из српског језика и књижевности обављен је 13. маја са почетком у осам часова. Први задатакиз српског језика и књижевности био је „Разумевање текста" са насловом: „Историја писма". Из датог текста овом приликом издвајамо следећи одломак: „У току историјског развоја људске цивилизације, нарочито у праисторијско доба, јавила се потреба за забележавањем људских мисли. Из тог разлога из времена праисторијског доба имамо наслеђе у облику слика које су настале на зидовима пећина. Сврха тог писма није било споразумевање у данашњем смислу, већ су ти цртежи били повезани са магијско-обредним радњама. У току развоја писмо је прошло кроз три фазе: пиктографско, идеографско и фонетско писмо." Матуранти су имали задатак да на основу прочитаног текста одговорена тринаест постављених питања. Други задатак првог дела писменог испита из српског језика и књижевности носио је назив „Аргументисање или функционална писменост". Овде су ученици могли да изаберу један од два задатка: А) Аргументација: „У основним и у средњим школама је део наставе матерњег језика читање обавезне лектире. Деси се да нека лектира постаје баш популарна, ученици је радо читају, а као одрасли се са носталгијом сећају својих омиљених јунака; а у неким случајевима обавезно задато штиво бива само терет и читање уз морање. Да ли је и данас потребно задати читање обавезне лектире у школама? Изнесите свој став поткрепљен аргументима." Б) Функционална писменост: „Организатор сте једног кампа за будуће гимназијалце. Задатак старијих ученика је пратња, обавештавање и помагање новим првацима. Напишите обавештење старијим ученцима – помагачима шта се од њих очекује, какво понашање, стил комуникације, вештине, облачење да би камп био успешан." За први део испита матуранти су имали на располагању 90 минута. У другом делу писменог испита, ученици су имали избор између два књижевна задатка: А) Књижевна анализа: „Представите основну мисао новеле о човековој индивидуалности. У којој мери поднаслов представља сиже приче? Данило Киш: Енциклопедија мртвих (Читав живот)" Б) Књижевна паралела: „Лаза Лазаревић се често бавио у својим књижевним делима судбином обичних људи у кризним животним тренуцима. Укажите на различите судбине појединаца у његовим наведеним приповеткама. Л. Лазаревић: Први пут с оцем на јутрење. Л. Лазаревић: Све ће то народ позлатити." Уовом делу одговор је требало да буде дугачак од 400 до 800 речи. За решавање другог дела испита матуранти су имали на располагању 150 минута. Већина ученика је изјавила да писмени део матурских испита из српског језика и књижевности није био лаган.

Д. Дујмов

ОПРАШТАЊЕ

Све ће бити да је један од најсвечанијих тренутака током средњошколског школовања опраштање ученика 12. разреда. Исти незаборавни доживљај дочекали су и припадници генерације ученика 2022-2026 Српске гимназије „Никола Тесла" у Будимпешти. У рано поподневним часовима ки-шовитог 16. маја, на дворишту Српске гимназије на Тргу ружа одржано је свечано опраштање матураната. Успешна манифестација се може приписати директорству Српског образовног центра „Никола Тесла", али дакако и разредницима 11-их одељења Аљи Радовановић, Драгани Дошен Апати и Драгани Васић које су се одиста потрудиле да организују пригодни програм у част слављеника. По устаљеном обичају уз познате звуке пригодних песама „Због школо наша" и „Gaudeamus igitur" матуранти су на челу са својим разредним старешинама Зорицом Панчић, Јованом Вечић и Радивојем Галићем, у знак опроштаја, продефиловали травом и цвећем украшеним школским ходником и наставничком зборницом. Цела школа је мирисала на свеже кошену траву и узбрано цвеће. За декорацију сцене највише је била заслужна професорка Сашењка Мељников Ивановић. На самом почетку свечаног програма интонирана је српска и мађарска национална химна, а потом су водитељи програма Анастасија Ђуровић и Франка Бабић, ученице 11. разреда поздравиле све окупљене на српском и мађарском језику. Својим присуством свечаност су увеличали др Јованка Ластић, председница Самоуправе Срба у Мађарској, Андрија Роцков, потпредседник ССМ-а, Немања Обрадовић, саветник амбасаде Босне и Херцеговине у Будимпешти, о. Зоран Остојић, парох будимпештански и Зорица Јурковић Ембер, директорка Српског културног центра „Српски венац". На самом почетку програма ученици 11. разреда су предали цвеће директорки Весни Рац-Петин Вејмола, њеним заменицама Љубинки Георгијевић и Кристини Бекић, као и директорки Српског ђачког дома Драгани Меселџија, а такође и представницима Самоуправе Срба у Мађарској и „Српског венца". Свечаност је настављена рецитацијом стихова Мике Антића „После детињства", а затим песмом „А сад адио!" у извођењу ученица 11. разреда. Програм једанаестака завршен је лепим опроштајним говором Сање Чоловић и Радмиле Вуковић. Свечаност је настављена опроштајним говорима Ченге Ђене, Бориса Хузејровића, Андреје Јовановић и Андрее Брезић у име ђака 12/а, 12/б и 12/ц разреда. После овог дела свечаности слављеницима и окупљенима обратила се Весна Рац-Петин Вејмола, директорка Српског образовног центра „Никола Тесла".

Она је између осталог, рекла и следеће: „Никада не заборавите одакле сте кренули. Чувајте у срцу све оно што вам је ова гимназија дала: знање, људске односе, снагу заједништва и вредности које вам могу бити путоказ током целог живота. Данашњим даном носите са собом и наслеђе наше установе – њен углед, вредности и дух заједништва. Будите достојни представници свега што сте овде добили...” Потом је директорка прочитала одлуку Наставничког већа о додели најугледнијих титула и вредних награда. За „Ђака генерације” је проглашена Андреа Брезић. Угледна титула „Ђак проминент” и поклон Самоуправе Срба у Мађарској додељена је Милошу Јакшићу, док је диплома ССМ-а предата Андрији Мартиновићу, које је уручила председница ССМ-а др Јованка Ластић и потпредседник ССМ-а Андрија Роцков. „Грамата Никола Тесла” припала је Марти Радовановић, а посебна награда директорке Весне Рац-Петин Вејмола уручена је Сари Дахан. За најбољег спортисту генерације 2022-2026 проглашен је Немања Бранковић. При завршетку ове незаборавне свечаности представници матураната Немања Недељковић, Ирина Мутавџић и Вишња Максимовић на школски барјак су привезали још једну свилену траку. Душан Вуковић је у име СКУД-а „Табан” уручио вредне поклоне, члановима поменутог фолклорног друштва. Зорица Јурковић, директорка Српског културног центра „Српски венац” и руководитељка школске драмске секције је такође наградила учеснике секције за одлично одигране улоге. Месни парох о. Зоран Остојић је наградио ученике за активност у црквеном животу и залагање у хору Српске православне црквене општине у Будимпешти. Оливера Младеновић Мунишић је предала захвалнице члановима школског хора. После тога је Стеван Арсић предао новац за нову хармонику Андрији Мартиновићу чија је хармоника пре пар месеци украдена. Износ је сакупљен донацијом добрих људи и спортским турниром. На самом крају програма др Јованка Ластић је уручила нови школски барјак директорки Весни Рац-Петин Вејмола. Заставу је осмислио и дизајнирао Вилмош Вађоцки, бивши ученик наше школе. По устаљеном обичају, матуранти су и овај пут имали могућност да се у присуству својих родитеља, професора и школских другара опросте од своје вољене средње школе. На самом крају слављеници су пустили балоне, симболе својих снова и свога одласка из Српске гимназије у Будимпешти.

Д. Дујмов

Успеси наших ученика

УСПЕХ НА СЕМЕЛВАЈС ТАКМИЧЕЊУ

У децембру су наши ученици учествовали и на такмичењу из области здравства у организацији Универзитета Семелвајс (Semmelweis Egészségverseny).
Школу су представљали: Теодора Почуча (12а), Јована Тадић (11ц), Милеса Драгојловић (11а), Андреа Јовановић (12б) и Вук Митровић (11б).
У снажној конкуренцији, ученици су показали завидно знање и пласирали се до трећег (последњег) круга такмичења, што представља велики успех.

BISEL – СПЕЦИЈАЛНА НАГРАДА ЗА НАШ ТИМ

У уторак, 18. новембра, у просторијама Министарства енергетике одржана је свечана додела награда Националног BISEL такмичења „Водене заједнице“. Ове године учествовала су 52 тима из 31 школе, што је допринело изузетно јакој конкуренцији. Наш школски тим, који су чиниле ученице 12а разреда Марта Радовановић, Сара Дахан и Теодора Почуча, и ученици 11ц разреда Наташа Симић, Богдан Јевремовић и Вељко Анђелковић, освојио је специјалну награду. Ученици су показали висок ниво знања у области водених животних заједница, разумевању еколошких процеса и биодиверзитета акватичних екосистема. Тим су припремали наставници: Лазар Которчевић, Аља Радовановић, Драгана Апати-Дошен и Марина Буђан. Награде је уручила државна секретарка за заштиту животне средине, др Раис Анико. Овај успех представља значајно признање за рад наших ученика и наставника и подстрек за будућа такмичења.

ХРАНА НИЈЕ ОТПАД

Пројекат наше школе „Az étel nem szemét. Valaki csak álmodik róla.“ („Храна није отпад. Неко о њој само сања.“) уврштен међу шест победничких пројеката на Zöldsuli конкурсу, у организацији Cofidis банке. Школи је додељена награда од 500.000 форинти, а средства ће бити искоришћена за куповину канти за рециклажу отпада и нових послужавника за школску трпезарију, чиме ће се додатно унапредити одрживе навике у школи. Носилац пројекта био је ЕКОТЕСЛА тим ученика XI разреда: Ана Ђукић, Лена Павловић, Миа Поповић, Анђела Дурковић, Милена Голић, Ленка Ковачевић, Ника Антовић и Петра Богосављевић, уз стручну подршку професорки Драгане Апати-Дошен и Аље Радовановић. Током две пројектне недеље ученици су прикупљали податке из школске кухиње, спроводили анкете и интервјуе, израђивали презентације и снимали едукативни филм. Резултати су били забрињавајући – за само шест дана забележено је чак 545 кг бачене хране. Посебну вредност пројекту дали су ученици нижих разреда, који су кроз цртеже и креативне активности послали снажну поруку: „Не бацај – сачувај храну.“ Циљ пројекта је да се у наредном периоду значајно смањи количина бачене хране кроз едукацију и континуирано праћење.

ДРЖАВНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ПРВЕ ПОМОЋИ

У среду, 16. априла, у Основној школи „Ференц Молнар“ у Будимпешти одржано је Државно такмичење из прве помоћи у организацији Мађарског црвеног крста. Наши гимназијалци су ове године је први пут учествовали и одмах остварили изузетан успех. Тим у саставу: Анђела Дурковић (11а), Ана Ђукић (11а), Милена Голић (11а), Нина Митровић (9ц) и Марко Штрбац (9ц), освојио је 2. место и сребрну медаљу у категорији омладинаца. Ученици су показали одлично теоријско и практично знање. Практични део такмичења обухватао је шест различитих сценарија у којима су такмичари морали брзо и правилно да пруже прву помоћ, док је теоријски део подразумевао решавање теста. Тим су припремале професорке биологије Драгана Апати-Дошен и Аља Радовановић.

Међународно такмичење „Немањићи”

По доласку у хотел дочекали су нас поклони за учешће, међу којима су биле флашице, слушалице, звучници и други поклони. Први дан смо се одмарале, док смо другог дана обилазиле околне градове. Посетиле смо Музеј бицикала и поп културе, Народни музеј и Конак кнеза Милоша у Крагујевцу, а увече смо са другарима из школе обишле Краљево. На дан такмичења стигле смо у манастир Жичу око 10 часова. Након обиласка манастира и праћења завршнице такмичења домаћих екипа, уследио је ручак, а затим и такмичење екипа из дијаспоре. Учествовале су три екипе наше школе – „Наследници круне”, „Тесла” и „Чувари отаџбине”, као и екипа из Вуковара „Чувари завета”.

Иако смо имале велику трему, она је брзо нестала када је такмичење почело. Такмичење се састојало од више игара: питања са понуђеним одговорима, слагалица, асоцијација, игре у форми лавиринта у којој је требало освојити три кључа и пронаћи излаз, као и постављања питања осталим екипама. На крају је наша екипа освојила прво место, екипа „Тесла” друго, а екипа из Вуковара треће место. Као награду добиле смо лаптопове.

Након проглашења победника фотографисале смо се са организаторима такмичења. Захвалне смо што смо имале прилику да будемо део овог дивног такмичења. Упознале смо много нових људи, стекле драгоцена пријатељства и понеле прелепе успомене које ћемо дуго памтити.

Нина Суботић 9.б

ТАБАНСКО ВЕЧЕ

Сала Културног центра МОМ била је испуњена до последњег места на годишњем концерту КУД-а „Табан“, који је још једном показао колико је важно неговати и чувати српску традицију у Мађарској. Током вечери публици се представило више генерација фолклораша – од најмлађих чланова из забавишта и основне школе до искусних извођача који годинама наступају у друштву. Разноврстан програм обухватио је игре и песме из различитих крајева Србије. Концерт је отворен кореографијом „Ђурђевдан у Пасјану“, након чега су уследили наступи са играма из Мачве, Ниша, Неготина и других крајева. Посебан допринос програму дале су и певачка група КУД-а, као и оркестри „Зора“ и „Планина“, који су својим извођењем додатно обогатили вече. Највише пажње публике привукли су најмлађи фолклораши. Малишани су извели дечје игре и песме „Ми смо деца весела“, а својим осмесима, енергијом и трудом освојили су симпатије свих присутних.

Њихов наступ награђен је најдужим и најгласнијим аплаузом вечери. Посебно место у програму заузела је нова кореографија „Чума из Вилиног Луга“, инспирисана легендом о настанку имена Црна Трава. Кроз игру и музику приказана је борба добра и зла, као и значај заједништва, љубави и очувања културног наслеђа. Главне улоге тумачиле су Мила Поздер и Марија Ненић. На крају вечери фолклораши су награђени дуготрајним аплаузом, а дружење је настављено уз музику и добро расположење. Концерт је још једном потврдио да КУД „Табан“ успешно чува традицију и преноси је на млађе генерације.

Даница Шањић 10.а

Дигитална недеља

У периоду од 23. до 27. марта 2026. године у нашој школи је успешно реализована Дигитална недеља, током које су ученици кроз предавања, презентације и радионице представили своја знања и идеје о савременом дигиталном друштву. У активностима је учествовало више од 50 ученика, реализовано је 53 предавања и презентације на 14 различитих тема, а укупан програм трајао је скоро 40 сати. Ученици су се бавили актуелним темама као што су вештачка интелигенција у образовању, дигитална безбедност, дигитално грађанство, алгоритамско размишљање и будућност дигитализације. Посебно су се издвојила три пројекта. Објављен је први школски подкаст, ученици седмог разреда припремили су видео о српском културном наслеђу у Сентандреји, док су ученици шестог разреда помоћу МикроБит технологије направили интерактивни дигитални мерач задовољства публике. Циљ Дигиталне недеље био је развој дигиталних компетенција, критичког мишљења, одговорне употребе технологије и вештина јавног наступа. Пројекат је показао да ученици успешно примењују дигиталне алате на креативан и одговоран начин, припремајући се за изазове савременог друштва.

Лена Здравковић 10.ц

ДРУШТВЕНО КОРИСТАН РАД

У сриједу, 13. маја, ученици наше школе су на различитим локацијама успјешно реализовали часове друштвено-корисног рада. Са великим залагањем и одговорношћу учествовали су у акцијама чишћења и уређивања простора, доприносећи очувању животне средине и заједнице. Ученици одјељења 9.о, 9.а и 9.ц уређивали су и чистили српско гробље у Помазу. Одјељења 10.а и 10.б обављала су исте активности на српском гробљу у Калазу. Ученици 9.б и 10.ц разреда реализовали су друштвено-користан рад у Новој Пешти, док су ученици 11.а и 11.б посјетили Гелертово брдо, гдје су очистили дјечји парк и прошетали до обновљене Цитаделе. Овом акцијом ученици су показали одговорност, вриједност и спремност да својим радом допринесу очувању и уљепшавању простора у којима живе и бораве.

Маша Јовичић 10.ц

ДИПЛОМА